

Kişisel deneyimlere Dayalı İnsani Gelişme Endeksi'nin sonuçları açıklandı. İGE-K olarak adlandırılan endekse göre insani gelişme seviyemiz 100 üzerinden 59.3. En yüksek puana sahip insani gelişme bileşeni barınma (78.8), en düşük bileşen ise sosyal hayat (30.7)

İnsani Gelişme Endeksi –Kamuoyu (İGE-K) bireylerin kendi deneyimlerini veri olarak kullanıyor.

İnsani Gelişme UNDP öncülüğünde gittikçe yaygınlaşan bir kavram. UNDP insani gelişme yetkinliklerini oluşturan koşulları dört ana başlıkta topluyor; siyasi ve toplumsal katılım, çevresel sürdürülebilirlik, insani güvenlik ve insan hakları ile eşitlik ve sosyal adalet. Bu koşullara bağlı olarak insani gelişmenin göstergeleri ise üç ana başlıkta inceleniyor; uzun ve sağlıklı yaşam, ortalama eğitim süresi ve insanca yaşamayı sağlayacak gelir. **İGE-K** çalışması UNDP'nin bu kavramsal çerçevesinden hareket ediyor. Buna göre oluşturduğu sorular üzerinden bireylere kendi hayat deneyimlerini soruyor; oturduğu evdeki fiziki koşullar nasıl, sağlık hizmetlerine erişebiliyor mu, istediği eğitimi aldı mı, kişisel geliri nelere müsaade ediyor gibi. Bir başka açıklama ile İGE-K insanların toplumun geneli ile ilgili kanaatlerini değil, kendi bireysel deneyimlerini esas alan bir mantık izliyor.

İGE –K Saha araştırmasına dayalı bir endeks çalışması

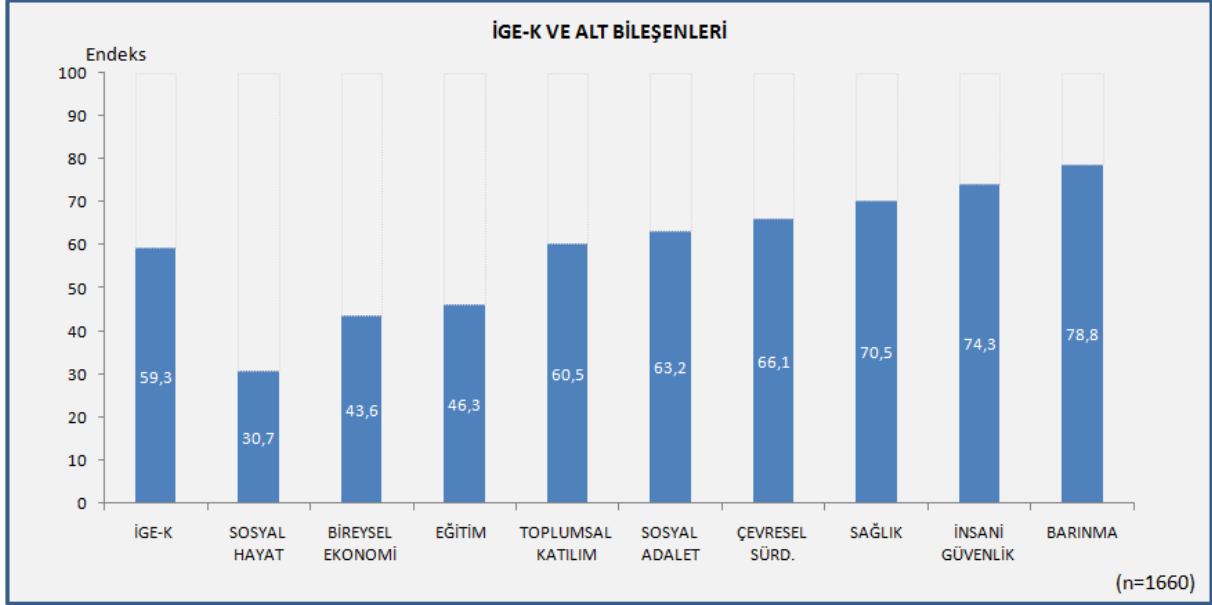
İGE-K için öncelikle ilgili literatür taranarak insani gelişmeyi ölçme konusunda kullanılacak kavramsal çerçeve oluşturuldu. Endeks sistemi belirlendi. Buna göre oluşturulan soru kağıdı ile bir saha araştırması yaptırıldı. Saha araştırması sonuçları endeks sistemi içerisinde değerlendirilerek **İGE-K** ve alt bileşen sonuçlarına ulaşıldı. Böylece veri seti bir endeks yapısına dönüştürüldü ve sonuçlar endeks puanı olarak incelendir. Toplam 61 soru 9 alt bileşen içinde incelendi. Çalışmanın finansmanı **İNGEV** kaynaklarından sağlandı. Saha araştırması Ekim-Kasım 2016 içinde, CATI sistemi ile 27 ilde 1660 görüşme ile yürütüldü.

İnsani Gelişme Seviyemizi gösteren İGE –K skoru 100 üzerinden 59.3, en yüksek alt bileşen barınma (78.8) ve en düşük skor ise sosyal hayat (30.7);

İnsani gelişme seviyemizi belirleyen puan 100 üzerinden 59.3. Bu çalışma alanında ilk olduğundan başka ülkelerle veya geçmişle karşılaştırılarak bu seviye ile ilgili bir yorum yapmak imkanı yok. Alınabilecek maksimum puan olan 100 ve minimum puan olan 0 teorik olan ve pratikte karşılaşılamaz seviyeler. **Bu nedenle İGE-K puanı olan 59.3 ortanın üstü, gelişme alanı ve ihtiyacı yüksek bir seviye olarak adlandırılabilir**

İGE-K skorunu yukarı yönde etkileyen 3 alt bileşen bulunuyor. Barınma (78.8), İnsani Güvenlik (74.3) ve sağlık (70.5) bireylerin kendi hayat deneyimlerine göre ortalama skor olan İGE-K 'ya göre ciddi olarak yüksekler.

Buna karşılık sosyal hayat (30.7), bireysel ekonomi (43.6) ve eğitim (46.3) yine bireysel deneyimlere göre, insani gelişme seviyemizi alta çeken, ortalamanın ciddi olarak altında kalan bileşenler.

Bölgesel dağılımda önemli bir nokta Güneydoğu Anadolu bölgesinin ciddi ölçüde ortalamanın altında bir insani gelişme deneyimine sahip olması. İGE-K 59.3 iken Güneydoğu Anadolu bölgesinde skor 50.1'e düşüyor. Bunun dışında bölgeler ortalamanın biraz üstünde ve biraz altında dağılım gösteriyorlar.

Önemli bir diğer sonuç, insani gelişmenin yüzde 20'lik gruplara göre gösterdiği farklılıklar. İnsani Gelişme skorunun oldukça yüksek olduğu birinci yüzde 20'lik grupta **İGE-K** 80.1 puan alırken, beşinci yüzde 20'lik grupta bu puan 37.0'a düşüyor. İnsani Gelişme açısından çok farklılaşmış bir toplum özelliği gösteriyoruz.

En yüksek puanı alanı **barınma** alt bileşeni (78.8) içinde konutun ısınması ve yiyecek için gereken gaz temini gibi konular kişisel problemin çok az yaşandığı konular olarak öne çıkıyor. Barınma koşullarını görece olumsuz etkileyen problem alanlarını ise temiz yakın çevre (69,6) ile yakın çevrenin gürültüsüz olma durumu (65,3) oluşturuyor.

Toplamda yüksek endeks puanı alan **insani güvenlik** bileşeninde özellikle bir soru diğerlerinden ayrışarak çok daha düşük kalıyor; günlük hayatta terör tehlikesi hissetmemek (49.9). Terörün ilgili dönemde günlük hayatı ciddi bir şekilde etkilediği bu şekilde de belirlenmiş oluyor. Öte yandan, komşularla olan ilişkilerde din-mezhep-etnik farklılıklardan ötürü bir sorun yaşamıyorum (83.3) ve inançlarıma uygun yaşamak konusunda bir sorun hissetmiyorum (83.3) yüksek puanlarla toplumsal dokumuzun uzlaşmaya ve bir arada yaşamaya yakınlığını gösteriyor.

İGE-K'yı oluşturan alt bileşenler içinde yine yüksek bir seviye gösteren diğer bir konuda **sağlık** alanında yaşanan deneyimler(70.5). Sağlık hizmetlerine erişim, sağlık hizmetlerinin finansmanı bu yüksek puanı özellikle olumlu olarak etkiliyor. Buna karşılık temiz ve güvenilir gıda ile beslenme (66.5) ile sağlık ortalamasının en alt değişkeni durumunda.

İGE-K'yı oluşturan değişkenler içinde en düşük puan alan **sosyal hayat** (30.7). Spor karşılaşmalarını izlemeye gitmek (17.7) , sanatsal faaliyetleri izlemeye gitmek (26.6) gibi çok düşük değerler ortaya çıkıyor. En düşük 5. yüzde 20'lik grupta sosyal hayat puanı 6 seviyesine kadar düşüyor. Oldukça içe dönük bir hayat yaşıyoruz.

Bireysel ekonomi İGE-K ortalamasının altında kalan ve insani gelişme seviyemizi aşağıya çeken diğer önemli bir bileşen (43.6) . Burada en dikkat çekici nokta birinci yüzde 20'lik grupta (86.1) ile beşinci yüzde 20'lik grup arasındaki büyük kırılma (8.4) . Dördüncü yüzde 20'lik grup bile çok yetersiz bir seviye gösteriyor (25.6) Toplumsal bölüşüm yapıımızdaki bozukluğu net bir şekilde görüyoruz. Gelirin hayat standardını belirleyen en temel faktör olduğunu varsayarsak, üzerinde en fazla durmamız gereken, konu belki de bu bozulmadır.

İnsani Gelişme ortalamamızı aşağıya çeken üçüncü önemli unsur ise **eğitim** (46.3) Okulda alınan eğitimin mesleki yönlendirme sağlamış olması ve yine alınan eğitimin yeteneklerimi geliştirmeye destek olması gibi unsurlar eğitim konusundaki kişisel deneyimlerin zayıf kalmasına yol açıyor. Eğitim çoğumuzun içinde bir "uhde" durumunda.

İGE-K ortalamasına yakın puan (60.5) alan **toplumsal katılım** alt bileşeni oldukça dağınık sonuç veren değişkenlerden oluşuyor. Dernek, vakıf, parti gibi sivil toplum kuruluşlarında üye olarak bulunmak (17.7) internet, gazete,TV gibi medyadan doğru haber almak (46.9) ile çevresel hayatı etkileyen kamusal projelerde fikir verebilmek (33.3) toplumsal katılım seviyemizin an zayıf değişkenleri. Buna karşılık görüşlerimi ifade ettiğim için baskıya uğramaktan endişe duymuyorum (88.4), son aylarda yapılan tartışmalar açısından bakıldığında şaşırtıcı denebilecek ölçüde yüksek bir endeks puanı alıyor.

İNGEV Hakkında: Ülkemizdeki insani gelişmeyi desteklemek üzere kurulmuş olan İnsani Gelişme Vakfı (İNGEV); öncelikle yoksullukla mücadele ve gelir dağılımının iyileşmesi konularına odaklanır. Amacına uygun olarak karar vericilere yardımcı olacak analizler ve sosyal politika önerileri yapar. İNGEV aynı zamanda ilgili kamu kuruluşları, yerel yönetimler, uluslararası kuruluşlar, üniversiteler ve özel sektör kuruluşları ile işbirliği yaparak, içinde yer alacağı uygulama projeleri geliştirir. İşbirliğine, dayanışmaya, ortak akla ve üretime inanan İNGEV'in faaliyetlerinde ana değeri samimiyettir.

İNGEV yaptığı iyi işlerle alanında hem ülkemizde hem de dünyada referans kabul edilmeyi hedefliyor. Vakfın kuruluşuna öncülük yapan Vural Çakır aynı zamanda Vakıf Başkanlığını da üstlenmiştir.

İNGEV'in Stratejik Yönetim Danışma Kurulu'nda ise alanında çok başarılı işler yapmış olan ülkemizin çok önemli uzmanları yer alıyor: Osman Saffet Arolat, Ferhat Boratav, Ebru Arzu Çağdaş, Vural Çakır, Tonguç Çoban, Nuri Berk Çoker, Evren Doğanç, Elif Dürüst, Ziya Hakan Ergin, Dehşan Ertürk, Arkın Eyvazoğlu, Hüseyin Güner, Fuat Keyman, Steve Kretschmer, Halil Nalçaoğlu, Necati Özkan, Hasan Yalçın, Taylan Yıldız, Binnur Çakır, Renan Burduroğlu.